

III

(Förberedande rättsakter)

EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN

456:e PLENARSESSIONEN DEN 30 SEPTEMBER OCH 1 OKTOBER 2009

Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om ”Meddelande från kommissionen till rådet, Europaparlamentet och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén: Mot en europeisk strategi för e-juridik”

KOM(2008) 329 slutlig

(2009/C 318/13)

Föredragande: **Jorge PEGADO LIZ**

Den 30 maj 2008 beslutade kommissionen att i enlighet med artikel 262 i EG-fördraget rådfråga Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om

”Meddelande från kommissionen till rådet, Europaparlamentet och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén: Mot en europeisk strategi för e-juridik”

Facksektionen för inre marknaden, produktion och konsumtion, som svarat för kommitténs beredning av ärendet, antog sitt yttrande den 9 september 2009. Föredragande var Jorge PEGADO LIZ.

Vid sin 456:e plenarsession den 30 september–1 oktober 2009 (sammanträdet den 30 september) antog Europeiska ekonomiska och sociala kommittén följande yttrande enhälligt:

1. Sammanfattning och rekommendationer

1.1 EESK ser positivt på kommissionens meddelande med titeln *Mot en europeisk strategi för e-juridik*. Det läggs fram vid en lämplig tidpunkt och är strukturerat, välunderbyggt och genomarbetat. Därför tog EESK initiativ till att yttra sig i frågan, trots att kommittén ursprungligen inte hade rådfrågats.

1.2 Centrala faktorer som det också är viktigt att ta hänsyn till är det avtal som under tiden har slutits mellan Europaparlamentet, rådet och kommissionen och som beaktades i rådets resolution (rättsliga och inrikes frågor) av den 28 november 2008 om den handlingsplan som ska genomföras på detta område fram till 2013, samt rekommendationerna avseende initiativets tillämpningsområde och dess framtida utveckling.

1.3 EESK välkomnar riktlinjerna för de åtgärder som ska antas, men vill emellertid ställa upp vissa villkor och reservationer när det gäller utvecklingen och genomförandet av åtgärderna.

1.4 Allra först vill kommittén fästa uppmärksamheten på behovet av att kartlägga tillämpningsområdet för e-juridik, med beaktande av andra tillämpningar av ny informationsteknik som avser olika medborgerliga aspekter och offentlig administration i allmänhet.

1.5 EESK vill även framhålla att det slutliga målet med att ge tillgång till rättsväsendet – ett så kallat rättvist rättskipnings-system – på detta sätt är att säkerställa a) att lovvärda initiativ för att effektivisera och standardisera lagar och förfaranden för tillgång till rättslig prövning verkligen tjänar allmänhetens intresse generellt sett och näringslivets och samhällets aktörer i synnerhet, och b) att dessa initiativ både accepteras och efterfrågas av de yrkesverksamma på det rättsliga området.

1.6 Kommittén vill ge uttryck för sin oro över risken för att initiativ på detta område kan inverka negativt på EU-medborgarnas grundläggande rättigheter, framför allt rätten till dataskydd. Vi rekommenderar bestämt att de åtgärder som vidtas ska genomföras med full respekt för de principer som ligger till grund för internationella avtal och nationell civilprocessrätt, och som är gemensamma för samtliga EU:s medlemsstater.

1.7 EESK vill uppmana kommissionen att beakta särdragen i den nationella lagstiftning som berörs, eftersom denna återspeglar kulturella normer och nationella värden som i linje med subsidiaritetsprincipen bör bevaras, och dessutom bör man i enlighet med proportionalitetsprincipen genomföra en kostnads-/nyttoanalys för varje nytt initiativ.

1.8 Kommittén vill därför rekommendera att kommissionen vid utvecklingen av de olika planerade initiativen alltid har allmänhetens syn på rättsskipning i praktiken i åtanke, i syfte att säkerställa att informations- och kommunikationstekniken tjänar rättväsendets syfte och inte tvärtom.

1.9 EESK vill framför allt föreslå att man vidtar särskilda försiktighetsåtgärder och går varsamt fram när man inför mekanismer för att dematerialisera de rättsliga förfarandena, så att man kan uppfylla de förfarandemässiga kraven och kraven på hållbara medier som kan säkerställa rättssäkerheten.

1.10 Slutligen vill kommittén uppmana Europaparlamentet och rådet att noga följa upp hur de olika åtgärderna utvecklas och övervaka deras genomförande mot bakgrund av de värderingar och standarder som ställts upp i deras respektive resolutioner, som även EESK ställer sig bakom.

2. Inledning och motivering

2.1 Frågan om e-juridik behandlades för första gången systematiskt under Italiens EU-ordförandeskap år 2003, vid en konferens som anordnades i samarbete med Europarådet. Där drog man slutsatsen att diskussionerna om internets fördelar, möjligheter och risker i själva verket återspeglar vår oro avseende de värderingar och rättigheter som framför allt ingår i Europarådets konventioner om mänskliga rättigheter och om dataskydd⁽¹⁾.

2.2 Sedan dess har ett antal medlemsstaterna utvecklat egna e-juridiksystem. Somliga av dem har en välutvecklad teoretisk underbyggnad och fokuserar på att säkerställa en smidig praktisk tillämpning⁽²⁾, men det saknas samordning.

⁽¹⁾ Konferensen, som ägde rum i Rom den 13–14 november 2003, bar titeln "Internet Strategies and e-Justice in Europe" (Internetstrategier och e-juridik i Europa).

⁽²⁾ Som exempel är det värt att nämna Belgien, där den kommitté som ansvarar för utvecklingen av e-juridikprojekt inbegriper några av de mest framstående juristerna och akademikerna på detta område (bland annat professor George de Leval, som arbetat med metoder för att inrätta olika förfaranden och kommunikationsformer mellan rättssystemets olika aktörer, och professor Yves Poullet, som arbetat med rättsprinciper rörande bevisning). Det andra exemplet är Portugal, där en ingående studie utförts om användningen av ny teknik i de rättsliga förfarandenas olika skeden. Studien byggde framför allt på en grundlig rapport med titeln "Para um novo judiciário: qualidade e eficiência na gestão dos processos cíveis" (Mot ett nytt rättssystem: kvalitet och effektivitet i hanteringen av civilrättsliga förfaranden), som utarbetats av Portugals rättsväsendes ständiga observationsorgan, under ledning av professor Boaventura de Sousa Santos och samordnad av professor Conceição Gomes.

2.3 I kölvattnet av dokumenten eEuropa 2002 och eEuropa 2005, som antogs vid Europeiska rådets möten i Feira (2000) och Sevilla (2002), började man på gemenskapsnivå betrakta frågan som en del av e-förvaltningen, framför allt i dokumentet om strategin i2010⁽³⁾.

2.3.1 I själva verket lanserades e-juridikprojektet i anslutning till det sjätte ramprogrammet, som ett av de första "integrerade projekten", men dess målsättningar var fortfarande mycket begränsade och befann sig på försöksstadiet. Det var först vid det informella mötet mellan justitieministrar i Dresden i januari 2007 som frågan behandlades separat, och därefter utvecklades diskussionen vid den konferens om e-juridik ("Work on e-justice") som ägde rum i Bremen i maj 2007⁽⁴⁾.

2.4 Det var inte förrän under det portugisiska ordförandeskapet⁽⁵⁾ som frågan fick större uppmärksamhet. Först vid det informella mötet mellan justitie- och inrikesministrar den 1–2 oktober 2007, där de centrala förutsättningarna för framtida alternativ fastställdes, och sedan i rådet (rättsliga och inrikes frågor) den 6–7 december 2007, där man utvärderade det arbete som dittills utförts och fastställde juni 2008 som slutdatum för projektet. Slutligen uppmärksammades frågan i slutsatserna från ministerrådets möte den 14 december 2007, där man välkomnade de framsteg som då gjorts på området e-juridik och efterlyste fortsatta insatser.

2.5 Mot denna bakgrund utarbetade kommissionen det meddelande som nu granskas och som riktades till rådet, Europaparlamentet och *Europeiska ekonomiska och sociala kommittén*, men som kommittén egentligen inte hade ombetts att avge något yttrande om. I den situationen beslutade EESK att ta initiativ till att yttra sig om meddelandet.

2.6 Under tiden har i själva verket både Europaparlamentet⁽⁶⁾ och rådet⁽⁷⁾ haft tillfälle att framföra sina synpunkter på meddelandet, i synnerhet avseende den bifogade handlingsplanen. Med hänsyn till att det rör sig om ett

⁽³⁾ KOM(2005) 229 slutlig av den 1 juni 2005. Se även EESK:s yttrande, EUT C 110, 8.5.2006, föredragande: Göran Lagerholm.

⁽⁴⁾ I "Haagprogrammet: Tio prioriteringar för de kommande fem åren", KOM(2005) 184 slutlig av den 10 maj 2005, tar man typiskt nog inte upp användningen av ny teknik på det rättsliga området. Programmet bristande ambition framhölls för övrigt i EESK:s yttrande som utarbetades av Luis Miguel Pariza Castaños, EUT C 65, 17.3.2006. Se kommissionens aktuella rapport om genomförandet av Haagprogrammet 2007 (KOM(2008) 373 slutlig av den 2 juli 2008), där man konstaterar att "Den övergripande bedömningen är att resultaten är relativt otillfredsställande".

⁽⁵⁾ I sammanhanget bör man nämna Europaparlamentets och rådets beslut nr 1149/2007/EG av den 25 september 2007 om inrättande, som en del av det allmänna programmet Grundläggande rättigheter och rättvisa, av det särskilda programmet Civilrätt för perioden 2007–2013 (EUT L 257, 3.10.2007).

⁽⁶⁾ Se Europaparlamentets resolution av den 18 december 2008, som innehåller rekommendationer till kommissionen på området för e-juridik (föredragande: Diana Wallis - 2008/2125(INI) - T6-0637/2008) och betänkandet från utskottet för medborgarliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor (föredragande: Luca Romagnoli) av den 5 november 2008.

⁽⁷⁾ Se pressmeddelandet för det 2908:e mötet inom rådet (rättsliga och inrikes frågor), som hölls den 27–28 november 2008 (16325/08), och som referens: Dok. 15315/08 av den 7 november 2008 från ordförandeskapet till Coreper/rådet (JURINFO 71, JAI 612, JUSTCIV 239, COPEN 216).

program med åtgärder som ska vidtas under en femårsperiod får nedanstående kommentarer och rekommendationer inte avvisas som betydselösa. De utgör nämligen ett bidrag från det civila samhällets företrädare, som i särskilt hög grad är intresserade och berörda av framtida initiativ på detta område, och dessa synpunkter skulle kunna beaktas vid genomförandet av de olika planerade åtgärderna ⁽¹⁾.

3. Sammanfattning av kommissionens meddelande ⁽²⁾

4. Allmänna kommentarer

4.1 EESK stöder generellt sett kommissionens initiativ som nu har kompletterats med Europaparlamentets förslag och rådets riktlinjer.

4.1.1 Kommitténs stöd bygger emellertid på ett antal förutsättningar, och är förenat med vissa parametrar och reservationer.

4.2 För det första är det av avgörande betydelse att e-juridikens tillämpningsområde fastställs ordentligt. Den kan inbegripas i bredare begrepp som "e-demokrati" och "e-förvaltning", där den ingår som en central beståndsdel. Trots att e-juridiken har en nära koppling till "e-lagstiftning", som torde förenkla den elektroniska tillgången till a) juridiska texter och produktionen av dessa i realtid, antingen det rör sig om materiell rätt eller processrätt och om bindande eller icke-bindande regler, b) domstolarnas rättspraxis, och c) administrativa beslut, bör den begränsas till de rättsliga aspekterna på rättsskipning inom civilrättslig, kommersiell och eventuellt administrativ lagstiftning – med andra ord till domstolspraxis och domstolsförfaranden, inklusive skiljedomsförfaranden ⁽³⁾.

4.3 Det bör emellertid klargöras att det viktigaste målet i alla program för rättsskipning inte är ett snabbt, effektivt, kostnads-effektivt eller förenklat rättssystem utan ett RÄTTVIST DOMSTOLSSYSTEM ⁽⁴⁾, där de grundläggande rättigheterna till fullo respekteras, särskilt skyddet av personuppgifter.

4.3.1 Vi varnar för alla överdrivna försök till förenkling, effektivisering, inbesparingar och påskyndad handläggning som skulle kunna äventyra rättsväsendets grundläggande värden och i stället för att underlätta tillgången till rättsväsendet försvåra den och göra den än mer komplicerad.

⁽¹⁾ Detta framgick i själva verket klart av uttalandena och diskussionerna vid det interparlamentariska forumet för civilrättsligt samarbete som hölls under det franska ordförandeskapet den 2 december 2008 i Europaparlamentets lokaler i Bryssel, och i synnerhet vid det andra sammanträdet om "e-juridik – ett verktyg för medborgarna, yrkesaktörerna och näringslivet".

⁽²⁾ På grund av de gränser som ställts upp för yttrandenas längd har sammanfattningen av kommissionens meddelande uteslutits. Läsaren hänvisas till ifrågavarande dokument och till relevanta resolutioner från Europaparlamentet och rådet.

⁽³⁾ Däremot bör alternativa tvistlösningsinstrument uteslutas som – trots att de avser att reglera tvister – inte hör till tillämpningsområdet. Det rör sig om frivilliga och utomrättsliga förfaranden som syftar till att jämka samman de berörda parternas intressen.

⁽⁴⁾ Detta sammanfattas utmärkt i det latinska talesättet "iustitia est constantis et perpetua voluntas ius suum cuique tribuendi" (rättvisa är en ständig och evig önskan om att ge var och en vad som tillkommer honom).

4.4 Lika viktigt är det att se till att den eftersträlvade dematerialiseringen och förenklingen av förfaranden samt standardiseringen av arbetsmetoder och arbetsprocesser inte innebär att skillnaden mellan aspekter som oundvikligen är olika suddas ut, och inte heller att dessa ansträngningar medför att man förkastar viktiga aspekter, som inte nödvändigtvis behöver vara identiska och kanske inte heller bör vara det.

4.4.1 Det är också mycket viktigt att se till att alla program för införande av informationsteknik verkligen tjänar allmänhetens intresse generellt sett och näringslivets och samhällets aktörer i synnerhet, samt juristernas. Programmen får inte motverka deras intressen.

4.4.2 Det finns även ett behov av att säkerställa att alla system som införs eller utvecklas omöjliggör inblandning från tredje part, vare sig det sker uppsåtligt eller enbart av oaktsamhet. Detta kan äventyra systemets säkerhet och pålitlighet, och datafilerna eller deras innehåll kan helt eller delvis förändras.

4.5 Ytterligare en aspekt som inte får negligeras är de olika formella krav som lekmän kan betrakta som överdrivna och onödiga, men som i hög grad bidrar till allmänhetens respekt för domare och domslut och garanterar att de grundläggande friheterna respekteras i rättssystemet ⁽⁵⁾.

4.6 Det bör tilläggas att man varken bör eller kan standardisera de oundvikligen olikartade, grundläggande aspekterna av de "avleda" rättsliga förfarandena, eftersom processrätten i sig är underordnad den materiella rätten och den sistnämnda är ett resultat av kulturella skillnader mellan medlemsstaterna. Av denna anledning är det inte möjligt eller ens önskvärt att standardisera den, eftersom de grundläggande rättigheter som processrätten har till uppgift att skydda och säkra annars kan bli kränkta.

4.7 Eftersom lagstiftningen, och särskilt processrätten, består av en rad teknisk-juridiska redskap som utarbetats för att skapa rättvisa och som ska användas av juridisk expertis som är specialutbildad och har lämplig yrkeserfarenhet, är det logiskt att använda ett tekniskt språk som är specifikt för denna yrkeskår, när lagstiftningen fastställs och tillämpas.

⁽⁵⁾ Författaren hänvisar särskilt till processrättens underliggande principer. Den viktigaste är minimigarantierna för en rättvis rättegång som omfattar domstolens opartiskhet, principen om båda parter likställdhet, dispositionsprincipen, lämplighetsprincipen, garantier för ett kontradiktorskt förfarande, rätten till offentlig rättegång, rätten till delgivning av bevis, rättegångens kontinuitet, samt garantier för att den anklagade har blivit vederbörligen underrättad och informerad om alla förfaranden (se Miguel Teixeira de Sousa, "Estudos sobre o Novo Processo Civil" [Studier i den nya civila processrätten], publicerad av LEX Lisboa, 1997).

4.7.1 En överdriven tendens att "förenkla" lagstiftningen och göra den "tillgänglig för alla" kan leda till att den uppluckras och att dess specifika lagtekniska betydelse går förlorad, vilken i sin tur inte är och inte nödvändigtvis måste vara densamma i all nationell lagstiftning.

4.7.2 I stället för standardisering behövs det snarare en "jämförelsetabell" eller en "gemensam referensram" för de olika rättsliga instrumenten.

4.8 EESK anser slutligen att förutsättningarna för att på ett effektivt sätt införa ett system för användning av ny teknik är att det tillgodoser ifrågavarande organisations behov och målsättningar, att det är förenligt med befintliga IT-system, att man genomför en förhandsgranskning av de nuvarande förfarandena, samt att systemet snabbt och utan större kostnader kan anpassas till nya förhållanden och målsättningar.

4.8.1 Man bör lägga större vikt vid förhållandet mellan kostnaderna och nyttan av initiativet som helhet och vid varje skede av genomförandet, eftersom detta inte kvantifieras i kommissionens konsekvensanalys (som uppenbarligen endast finns tillgänglig på ett enda officiellt språk). I stället uppger man att det helt klart finns kostnader förbundna med förslaget. Dessa kan emellertid inte beräknas och endast fastställas från fall till fall, medan det när det gäller vinster heter att de ekonomiska konsekvenserna globalt sett är svåra att beräkna men inte kan betvivlas. Detta är en mycket subjektiv värdering som egentligen inte är godtagbar i fråga om ett projekt i denna storleksordning ⁽¹⁾.

5. Särskilda kommentarer

5.1 Eftersom en rättegång består av en rad (procedurmässiga) förfaranden som av rättssäkerhetsskäl och för att säkra parternas rättigheter måste dokumenteras, innebär frågan om ett varaktigt medium som täcker hela rättegången en begränsning för principen om muntlig förhandling och för dematerialisering i en rättsstat.

5.1.1 Det är ur detta perspektiv som vissa aspekter av de föreslagna åtgärderna i den "övergripande strategin" bör analyseras och övervägas.

5.2 När det gäller *e-juridikportalen* anser EESK att alla anställda inom rättsväsendet (domare, offentliga åklagare, domstolspersonal, administrativa myndigheter, regeringstjänstemän och alla övriga anställda inom rättsväsendet) innan portalen tas i bruk bör genomgå en grundlig utbildning för att säkerställa att den blir ett nyttigt och användbart redskap för samtliga berörda parter.

5.2.1 EESK anser att portalen skulle kunna bli ett forum för rättslig information och rättsliga tjänster, samt en användbar kontaktpunkt för allmänheten, företag och anställda inom rättsväsendet, samt bidra till att lösa juridiska problem.

5.2.2 Enligt kommitténs åsikt kan portalen också bli ett nyttigt och användbart verktyg för de anställda inom rättsväsendet i deras dagliga arbete, och därför är det viktigt att garantera att den information som finns i portalen är pålitlig och korrekt. Den bör ha olika åtkomstnivåer och åtkomsträttigheter beroende på vilken typ av information det är fråga om, som ett sätt att skydda berörda parter.

5.2.3 Den bör också användas som ingångsportal till EU-rätten och den nationella lagstiftningen, i linje med det europeiska rättsliga nätverket på privaträttens område ⁽²⁾. Även allmänheten bör få tillgång till portalen, och den bör möjliggöra bättre allmän juridisk rådgivning och hjälp i samband med rättsliga problem.

5.3 När det gäller *videokonferenser* anser EESK att man noggrant bör undersöka om samtliga medlemsstaters domstolar ⁽³⁾ har audiovisuell utrustning som gör det möjligt att öka användningen, eftersom det för närvarande är oklart huruvida samtliga medlemsstater har försett sina domstolar med den utrustning som krävs för videokonferenser, eller om befintlig utrustning är kompatibel eller över huvud taget fungerar tillfredsställande ⁽⁴⁾.

5.3.1 Om syftet är att samla in bevismaterial från vittnen eller att vidarebefordra rättsliga åtgärder eller beslut, anser kommittén att det finns behov av en reell harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning när det gäller vittnesmål och videokonferenser, i syfte att se till att lagstiftning i samma fråga tolkas och tillämpas likadant. Utan den nödvändiga lagstiftningen kommer videokonferenser att stöta på rättsliga och till och med kulturella barriärer i de olika medlemsstaterna.

5.3.2 Om videokonferenser införs i överensstämmelse med de föreslagna modellerna anser EESK att de berörda domstolarna alltid ska kräva att de används. Kommittén instämmer i att portalen kan bidra till att videokonferenser faktiskt används av domstolarna, eftersom den innehåller alla de element som krävs ⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ Se konsekvensanalysen Impact Assessment (SEC(2008) 1947 av den 30 maj 2008) punkterna 5.3.2. och 5.3.3, s. 30–31.

⁽²⁾ Särskilt mot bakgrund av att kommissionens nyligen framlagda förslag om ändring av beslut 2001/470/EG begränsar användningsområdet till att uteslutande omfatta jurister (se EUT C 175, 28.7.2009, s. 84, föredragande: María Candelas Sánchez Miguel).

⁽³⁾ Det tjeckiska ordförandeskapet uppmanade medlemsstaterna att lämna upplysningar om den audiovisuella utrustningen i domstolarna och offentliggjorde samtliga svar i dokumentet "Summary of the replies of the EU Member States to the request of the Czech Minister of Justice for information on national videoconferencing equipment in the judiciary".

⁽⁴⁾ Kommissionen har för övrigt nyligen fokuserat på frågan om systemens kompatibilitet i dokumentet KOM(2008) 583 slutlig, om vilket EESK har utarbetat ett yttrande (EUT C 218, 11.9.2009, s. 36, föredragande Antonello Pezzini). Se det yttrandet samt den detaljerade förteckningen över en rad andra av kommitténs yttranden.

⁽⁵⁾ Se även de dokument som redan utarbetats av rådets arbetsgrupp för rättsdatabehandling (e-juridik), särskilt framstegsrapporten av den 15 maj 2009 om rättsdatabehandling (DOC 9362/09), strategidokumentet om videokonferenser (DOC 9365/09), användarmanualen (DOC 9863/09), samt informationsbroschyren som riktar sig till allmänheten (DOC 9862/09), samtliga offentliggjorda den 15 maj 2009. De avspeglar klart samma betänkligheter som de som anges i detta yttrande.

5.4 När det gäller *samarbetet mellan myndigheterna*, särskilt i fråga om sammankoppling av kriminalregister, anser EESK att ett sådant samarbete måste uppfylla mycket stränga krav på säkerhet och uppgiftsskydd för att skydda de berörda personernas integritet, med tanke på uppgifternas känsliga natur ⁽¹⁾.

5.4.1 Kommittén anser emellertid att varje enskild medlemsstats nationella lagstiftning och förhållanden bör undersökas i förväg, för att se till att informationsutbytet i straffrättsliga frågor inte genomförs och behandlas på olika sätt inom detta känsliga område.

5.5 När det gäller *översättningsstöd* vill kommittén fästa uppmärksamheten vid det faktum att e-juridikportalen måste vara flerspråklig och lämna upplysningar på samtliga EU-språk. För att vara användbart bör ett system för automatisk översättning möjliggöra översättning och simultantolkning på webbplatsen, så att det är tillgängligt för alla EU-medborgare.

5.5.1 Som en hjälp till de anställda inom rättsväsendet skulle e-juridikportalen kunna innehålla en databas över juridiska översättare och tolkar samt alla nödvändiga formulär som då måste

vara korrekt översatta till det språk som används i varje medlemsstats rättssystem.

5.5.2 Med tanke på de enorma kostnader som ett effektivt system för automatisk, simultan översättning till samtliga EU-språk troligtvis skulle medföra krävs det noggranna överväganden vad gäller genomförbarhet och proportionalitet i förhållande till de resultat som kan förväntas och deras praktiska användning.

5.6 De initiativ som kräver särskilda förbehåll och särskild försiktighet är framför allt de som berör en fullständig dematerialisering av det europeiska betalningsföreläggandet ⁽²⁾, det europeiska småmålsförfarandet ⁽³⁾ samt inrättandet av andra "helt elektroniska EU-förfaranden", kallelser eller delgivning av rättsliga åtgärder som sker uteslutande på elektronisk väg, elektronisk betalning av juridiska kostnader och elektronisk autentisering av dokument.

5.6.1 EESK rekommenderar största försiktighet vid införandet av ovannämnda initiativ, noggranna överväganden med avseende på förhållandet mellan kostnader och nytta, samt omfattande försöksperioder innan de genomförs fullt ut. Kommittén efterlyser även fullständiga garantier för överensstämmelser med de processrättsliga bestämmelser som är gemensamma för alla rättsstater.

Bryssel, den 30 september 2009.

Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs
ordförande
Mario SEPI

⁽¹⁾ Yttrande från Europeiska datatillsynsmannen om meddelandet från kommissionen till rådet, Europaparlamentet och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén – *Mot en europeisk strategi för e-juridik* (2009/C 128/02), EUT C 128, 6.6.2009, s. 13.

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1896/2006 av den 12 december 2006 om införande av ett europeiskt betalningsföreläggande (EUT L 399, 30.12.2006, s. 1).

⁽³⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 861/2007 av den 11 juli 2007 om inrättande av ett europeiskt småmålsförfarande (EUT L 199, 31.7.2007, s. 1).